

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2019/20 van 3 juli 2019

betreffende

tekst	het ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot bepaling van de voorwaarden voor de beroepsbekwaamheid van de bestuurder van een langere en zwaardere sleep, tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2018 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van vervoer met langere en zwaardere slepen in het kader van een tweede proefproject en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 betreffende de erkenning van een bekwaamheidsattest voor het besturen van een langere en zwaardere sleep in het kader van een proefproject
roepnaam	Beroepsbekwaamheid bestuurders LZV
datum	zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 mei 2019

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Ben Weyts, Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, ontvangen door de VTC op 21 mei 2019.

Brengt op 3 juli 2019 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, (hierna “de aanvrager”) verzocht op 17 mei 2019 om het advies van de VTC over het ontwerp van besluit tot bepaling van de voorwaarden voor de beroepsbekwaamheid van de bestuurder van een langere en zwaardere sleep, tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2018 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van vervoer met langere en zwaardere slepen in het kader van een tweede proefproject en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 betreffende de erkenning van een bekwaamheidsattest voor het besturen van een langere en zwaardere sleep in het kader van een proefproject (hierna “het Ontwerp”).
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt tot hoofdstuk 10 van het Ontwerp.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

Voorafgaande toelichting

3. Het Ontwerp geeft uitvoering aan artikel 4/1, eerste lid, 5°, van het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport, zoals ingevoegd door het decreet van 7 juli 2017. Hierdoor is de Vlaamse Regering gemachtigd de vereiste beroepsbekwaamheid, inclusief opleiding, van de chauffeurs van langere en zwaardere slepen (LZV) te regelen.
4. Over het algemeen beoordeelt de VTC de tekst van het Ontwerp positief omdat heel wat elementen betreffende de verwerking van persoonsgegevens gedetailleerd zijn uitgewerkt.
5. Onderstaand advies heeft betrekking op hoofdstuk 10 van het Ontwerp.

1. Doelbinding

6. Volgens artikel 5.1.b), AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
7. Artikel 71, §3 en artikel 72, §3 van het Ontwerp omschrijven de doeleinden waarvoor de gegevens worden verzameld en verwerkt. Het betreft volgende doeleinden: de controle op de naleving van de voorwaarden voor het opleidingscentrum, de sanctionering en de opmaak van algemene en naamloze statistieken door het bestuur met het oog op onderzoek en evaluatie van de beleidsmaatregel.
8. De VTC is van oordeel dat deze doeleinden beantwoorden aan het krachtens artikel 5.1.b), AVG vereiste welbepaald en uitdrukkelijk omschreven doeleinde.

2. Regelgevende grondslag

9. Elke verwerking van persoonsgegevens moet steunen op een rechtsgrondslag in de zin van artikel 6 AVG. Bovendien is de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder gegevens over gezondheid, volgens artikel 9.1 AVG, principieel verboden. Dit verbod is niet van toepassing als de verantwoordelijke van de verwerking zich kan beroepen op één van de rechtvaardigingsgronden van artikel 9.2 AVG.
10. De VTC stelt vast dat het Ontwerp geen gegevensverwerking voorziet van bijzondere categorieën van persoonsgegevens.
11. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.¹
12. De VTC onderlijnt het belang van artikel 6.3 AVG dat - in samenlezing met artikel 8 EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1. punt c)² of punt e)³ AVG omkadert, in principe minstens volgende essentiële elementen van die verwerking zou moeten vermelden:
- het doel van de verwerking;
 - de types of categorieën van de te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁴;
 - de betrokkenen;
 - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
 - de opslagperioden⁵;
 - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁶.
13. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat elke verwerking die in onderhavige context zal gebeuren een rechtsgrond vindt in artikel 6 AVG en dat de in randnummer 12 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden. De VTC is van oordeel dat dit bij voorkeur bij decreet wordt geregeld.

¹ Zie DEGRAVE, E., "L'égouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26).

² c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

³ e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

⁴ Zie artikel 5.1.c) AVG.

⁵ Zie ook artikel 5.1.e) AVG.

⁶ Als er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

14. De VTC is van oordeel dat de rechtsgrond voldoende duidelijk is opgenomen door vermelding van de doeleinden in artikel 71, §3 en artikel 72, §3 van het Ontwerp. Op het voorzien van de andere essentiële elementen van de beoogde verwerkingen van persoonsgegevens, wordt verder in dit advies ingegaan.

3. Verantwoording

15. Artikel 4.7 AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, ook de verwerkingsverantwoordelijke kan worden aangewezen. De VTC is van oordeel dat dit bij voorkeur in de regelgeving wordt opgenomen⁷.
16. Artikel 71, §2 van het ontwerp duidt het opleidingscentrum aan als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in §1. Artikel 72, §2 duidt het bestuur (het bevoegde departement van de Vlaamse administratie) aan als verwerkingsverantwoordelijke voor de gegevens, vermeld in §1. De VTC beoordeelt deze bepaling positief.
17. De AVG legt de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37 AVG)⁸ op als ook het e-govdecreet van 18 juni 2008, voor Vlaamse instanties. Daarnaast wijst de VTC op de verplichting van de verwerker voor een Vlaamse instantie tot het aanstellen van een functionaris voor de gegevensbescherming, vermeld in artikel 9, derde lid, van het e-govdecreet van 18 juli 2008⁹. Deze verplichtingen gelden voor het bestuur (het bevoegde departement van de Vlaamse administratie).
18. Volledigheidshalve -en onverminderd alle andere verplichtingen die de AVG en de WVG opleggen- wijst de VTC op de plicht van de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijke om na te gaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (artikel 35 AVG)^{10 11} al dan niet noodzakelijk is.

⁷ Zie opsomming essentiële elementen onder luik "regelgevende grondslag".

⁸ Voor richtlijnen dienaangaande, zie:

- Info op website van de Autoriteit: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/themadossier-functionaris-voor-gegevensbescherming>
- Aanbeveling nr. 04/2017 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna "CBPL")
(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_04_2017_0.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 243)
(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp243rev01_nl.pdf)

⁹ "Als de instantie een beroep doet op een verwerker als vermeld in artikel 4, 8), van de algemene verordening gegevensbescherming, wijst de verwerker eveneens een functionaris voor gegevensbescherming aan."

¹⁰ Voor richtlijnen dienaangaande, zie:

- Info op website Autoriteit: <https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>
- Aanbeveling uit eigen beweging van de Commissie nr. 01/2018 van 28 februari 2018 met betrekking tot de gegevensbeschermingseffectbeoordeling en voorafgaande raadpleging.
(https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)
(https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev.01_nl.pdf)

¹¹ Een gegevensbeschermingseffectbeoordeling kan overigens ook al uitgevoerd worden in het stadium waarin regelgeving – zoals bv. het Ontwerp en/of haar uitvoeringsbesluit – wordt voorbereid. Zie in dit verband artikel 35.10 AVG en randnummers 90-91 van de Aanbeveling CBPL nr. 01/2018.

Zie ook artikel 23 van de WVG, die in de verplichting voorziet om hoe dan ook een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uit te voeren vóór de verwerkingsactiviteit, ook al werd reeds een algemene gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitgevoerd in het kader van de vaststelling van de wettelijke grondslag.

4. Minimale gegevensverwerking

19. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden ('minimale gegevensverwerking').
20. Artikel 71, §1 en artikel 72, §1 geven een opsomming van de gegevens die door respectievelijk het opleidingscentrum en het bestuur moeten bijgehouden worden.
21. De VTC is van oordeel dat de opgesomde gegevens in artikel 71, §1 en 72, §1 noodzakelijk zijn voor de beoogde doeleinden van controle en sanctionering.
22. Wat betreft de opmaak van algemene en naamloze statistieken door het bestuur met het oog op onderzoek en evaluatie van de beleidsmaatregel, vestigt de VTC er de aandacht op dat de gegevens hiervoor door het opleidingscentrum moeten geanonimiseerd worden alvorens ze overgemaakt worden aan het bestuur.

5. Bewaartermijn

23. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
24. Zoals in randnummers 13 aangehaald, wordt ook de bepaling van de opslagperioden van persoonsgegevens, beschouwd als zijnde één van de essentiële elementen die in principe dienen te worden vastgelegd in de regelgeving die de verwerking van die persoonsgegevens omkadert.
25. De VTC stelt vast dat het ontwerp voorziet in bewaartermijnen van de te verwerken persoonsgegevens in artikel 71, §4 en artikel 72, §4. Daarbij wijst de VTC erop dat het principe van minimale gegevensverwerking (luik 4) niet toelaat persoonsgegevens voor onbeperkte duur te bewaren. De VTC is van oordeel dat het Ontwerp (artikel 72, §4, derde lid) dient te voorzien in een bewaartermijn van bepaalde duur die kan worden verantwoord.

6. Beveiligingsmaatregelen

26. Artikelen 5.1.f), 24.1 en 32 van de AVG vermelden uitdrukkelijk de verplichting voor de verwerkingsverantwoordelijke(n) om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
27. Artikel 32 AVG wijst in dit verband op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
28. Aangezien het bestuur en het opleidingscentrum als verwerkingsverantwoordelijken worden aangeduid, zijn zij elk wat hun verwerkingen van persoonsgegevens betreft, conform artikel 32 AVG, verantwoordelijk om de vereiste technische en organisatorische maatregelen te nemen die nodig zijn voor de bescherming van persoonsgegevens.
29. Voor de concrete uitwerking hiervan herinnert de VTC aan de aanbeveling¹² ter voorkoming van gegevenslekken en aan de referentiemaatregelen¹³ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer.¹⁴
30. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de Vlaams Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken diensten expliciet op te leggen, dan moet zij dat wel in haar besluit doen.
31. De verwerkingsverantwoordelijke moet erop toezien dat voormelde veiligheidsmaatregelen te allen tijde worden nageleefd.

¹² Aanbeveling uit eigen beweging van de Commissie nr. 01/2013 van 21 januari 2013 *betreffende de na te leven veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van gegevenslekken*.

(https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf)

¹³ Referentiemaatregelen van de Commissie voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf)

¹⁴ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

III. BESLUIT

32. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde Ontwerp enkel voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, indien daarin alle essentiële elementen van de voorgenomen verwerkingen van persoonsgegevens (zoals vereist krachtens artikelen 6.3 AVG, 8 EVRM en 22 Grondwet) worden opgenomen, inzonderheid:
- het vaststellen van een bewaartermijn van bepaalde duur (randnummer 25).
33. De VTC wijst op haar opmerking in randnummer 22 in verband met de opmaak van algemene en naamloze statistieken.

OM DEZE REDENEN

Oordeelt de VTC dat de opmerkingen vermeld onder randnummer 32 bijkomend dienen te worden geïmplementeerd in het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de voorwaarden voor de beroepsbekwaamheid van de bestuurder van een langere en zwaardere sleep, tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2018 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van vervoer met langere en zwaardere slepen in het kader van een tweede proefproject en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 betreffende de erkenning van een bekwaamheidsattest voor het besturen van een langere en zwaardere sleep in het kader van een proefproject.

Hans Graux
Voorzitter

Hans
Graux
(Signature
)

Digitaal
ondertekend door
Hans Graux
(Signature)
Datum:
2019.07.05
19:03:15 +02'00'